

lamalara karşı dayanıklı bir bölmede olacak, seyyar kompresörler, çalışan işçilerden en az 10 metre uzaklıkta veya dayanıklı bir bölme içinde bulunacaktır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Fırınlarda ve Ocaklarda Alınacak Güvenlik Tedbirleri

Madde 250- Maden ve filizlerinin eritildiği veya malzemelerin ısıtıldığı, eritildiği, pişirildiği, kurutulduğu veya soğutulduğu kapalı veya kısmen açık fırın ve ocaklar; yapısı, malzemesi ve teçhizatı bakımından fenne, tekniğe ve kullanılacağı işin özelliğine uygun olarak yapılmış olacaktır.

Madde 251- Fırın ve ocaklarda çalışan işçilere işin özelliğine uygun kişisel korunma araçları verilecek ve bakım ve onarım gibi nedenlerle fırın ve ocakların içine girilmeden önce, sıcaklık 50°C aşağıya düşürülecektir.

Madde 252- Fırın ve ocaklarda, yakıt ileten boruların bağlantıları sağlam olarak ve bunların üzerinde sıvı ve gaz yakıt kesecek valfler ve patlama menfezleri (kapakları) bulunacaktır.

Akaryakıtla çalışan bütün fırın ve ocakların yakıt beklerinde hava basıncının düştüğünde, yakıtı ayarlayan veya kesen otomatik bir tertibat ve pilot alev memesi bulunacak ve bunun sönmemesi sağlanacaktır.

Madde 253- Fırın ve ocaklar, yeterli uzaklıkta bulunan açık veya kapalı bir yerden idare edilecek ve ateşlenmeden önce, bunların bağlantıları ve cihazları kontrol edilecektir.

Madde 254- Elle ateşlenen fırın ve ocaklarda ateşleme meşalesi, eli yakmayacak kadar uzun ve emniyetli olacak ve ocak uygun şekilde ateşlenecek, ateşleme sırasında hiç kimse ocak kapağı önünde bulunmayacaktır.

Madde 255- Fırın ve ocaklar, herhangi bir nedenle söndüğü hallerde, ocakların içi iyice havalandırılacak ve bundan sonra bekler ateşlenecektir.

Madde 256- Yüksek fırınların gaz tesisatındaki toz süzgeçlerinin, bağlantıları, çabuk temizlenecek ve gaz kaçırmayacak şekilde yapılmış olacak ve bunların toz toplayıcıları ve bunlarla ilgili kontrol mekanizması ve filtrelerinin temizlenmesinde, yangına karşı gerekli tedbirler alınacaktır.

Yüksek fırınların ana gaz boruları üzerinde gazı kesecek vanalar ve gaz yıkayıcılarının giriş ve çıkışlarında birer valf ve kontrol cihazı bulunacak ve bunlar darbe ve sarsıntılardan korunmuş olacaktır.

Madde 257- Yüksek fırınlarda yüklemde, sıcak hava tesislerinde, gaz ocaklarında ve döküm alınan yerlerde, çalışan işçilerle postabaşı, ustabaşı, kontrol, bakım ve onarım elemanları arasında telefon veya konuşma boruları ile veya buna benzer bir tertibatla haberleşme sağlanacaktır.

Birkaç ocağın birden idare edildiği vantilatör veya körük dairesinde, her ocak için ayrı bir işaret lambası bulunacaktır.

Madde 258- Yüksek fırın servise konur veya servisten çıkarılırken, gerekli tedbirler alınacaktır.

Madde 259- Kupol ocaklarında döküm alınırken alınırken, önce ışıklı ve sesli uyarma yapılacaktır.

Sürekli dökümlerde kullanılan arabaların (vagonetler) ağırlık merkezleri yere yakın olacak ve yanları, uygun kapaklarla korunacaktır.

Döküm dereceleri (kalıpları) içindeki, maden katılaşım soğumadan açılmayacaktır.

Döküm potaları sağlam, yeteri kadar kalın ve kuru olacak ve içinde yabancı madde bulunmayacaktır.

Madde 260- Siemens-Martin ocaklarında erimiş maden üzerinde tuğla parçaları görüldüğü veya ocak tabanının delindiği hallerde, ocaktaki erimiş maden derhal potaya alınacak veya cüruf çukuruna akıtılacaktır.

Ocak yükleme platformlarının altındaki yerlerde, dinlenme ve soyunma odası veya benzerleri yapılmayacaktır.

Ocağa atılan malzemede, patlamalara sebep olacak tehlikeli maddeler bulunmayacak ve cüruf içinde su bulunmayan çukurlara dökülecek ve soğumadan parçalanmayacaktır.

Madde 261- Besmer ocağının eğme tertibatı kontrol, onarım ve deneme anında ocağın beklenmedik hareketine karşı kilitlenecektir.

Besmer ocakları yatırılıp kaldırılırken, çalışanlar uygun şekilde uyarılacaktır.

Besmer ocaklarının yedek tabanları ve yeni gömleklere iyice kurutulmadan kullanılmayacaktır.

Hava vantilatörleri, yanıcı gazların karışımına karşı, uygun yerlerde kurulacaktır.

Madde 262- Pota ocaklarında, üst kısmı tabandan 30 santimetreden yüksekte olanların etrafında bir platform bulunacaktır.

Birden fazla vantilatör veya birden fazla akaryakıt beki bulunan pota ocaklarında, vantilatörlerin veya beklerin yanı kaynaktan beslenmediği veya hava basıncı aksadığı veya kesildiği hallerde, ocağa gelen akaryakıtı kesecek otomatik veya elle çalışır bir valf bulunacaktır.

Potalar kuru ve sıcak bir yerde doldurulmayacak, uygun boyutlarda kollu halkalarla taşınacaktır.

Potalar yeteri kadar işçi ile taşınacak ve işçiler zorlanmayacaktır.

Madde 263- Elektrik ark ocaklarında, elektrotları otomatik olarak indirip kaldıran tertibat ve cihazlardan başka, elle kumanda tertibatı bulunacaktır.

Bu ocakların, kapak ve delikleri önüne, ark ışınlarına karşı uygun paravana, kepenk, perde veya siper konacaktır.

Elektrik ark ocaklarında döküm alınmadan önce, oradaki işçiler, operatörler ve diğer kişiler tehlike alanı dışına çıkarılacaktır.

Madde 264- Tav ocakları ve tav fırınları, fazla ısıya karşı dıştan izole edilecek, tav ocak ve fırınlarının ağızlarına uygun paravanalar konacak veya aşağıdan

yukarı bütün ağız genişliğince hava püskürtülerek ısının azaltılması sağlanacaktır.

Su verme işlemi için kullanılan kapların üstleri, uygun kapakla örtülü olacak, çıkacak buhar ve gazlara karşı davlumbaz yapılacak ve kapaklar mekanik olarak açılıp kapanacaktır.

Tav ocakları ve fırınlarında, termometreler bulunacak, yakıt olarak gaz, toz veya akaryakıtın otomatik verildiği tesislerde, sıcaklık derecesine göre, yakıt miktarını ayarlayabilecek tertibat (termostat) yapılacak ve akaryakıt veya gaz boruları kontrol edilecektir.

Madde 265- Tuğla ve çömlek fırınları, işe uygun şekilde yapılmış olacak ve ocak soğumadıkça fırınların içine girilmeyecektir.

Madde 266- Çimento, kireç, alçı, dolomit ağılomerit gibi malzemelerin üretiminde kullanılan döner fırınların altındaki soğutma yerlerinde, boşaltma veya temizleme sırasında fişkırان sıcak tozlara veya geri tepen alevlere karşı gerekli tedbirler alınacaktır.

Döner fırınların arkasından tozların çekildiği veya temizlendiği sırada ani akışları önlemek için, uygun koruyucular kullanılacaktır.

Döner fırınların içinde meydana gelen büyük klinker kemer külçelerini parçalanmadan önce, fırının yakıtı kesilecektir.

Klinker külçelerini parçalayacak özel araçlar, fırının ağızına sağlam bir şekilde konacak ve bunların hareketleri sınırlanacak ve ağır makinalı tüfek kullanıldığında atılan

mermilerin fırın içinde sekerek dışarı fırlamasını önleyecek tedbirler alınacaktır.

Döner fırınların iç gömlekleri, durdurmalar sırasında kontrol edilecektir.

Madde 267- Kurutma fırınlarının doldurulmasında ve boşaltılmasında, fırın kapaklarının açık kalmasını sağlayacak tertibat bulunacaktır.

Zincirle idare edilen üstü sürgülü (giyotin) kapakları bulunmayan kurutma fırınlarının her iki başında, yüksekliği 170 santimetreden az olmayan ve içerden kolayca açılabilen birer kapı bulunacaktır.

Yanıcı maddelerin kurutulduğu fırınlarda, yangınlara karşı uygun yangın söndürme tesisatı ve teçhizatı bulunacaktır.

Buharla ısıtılan kurutma fırınlarındaki buhar boruları, uygun paravana ile örtülecek ve bunların bacalarında, bir kolla çekilip açılan ve bırakılınca kendi kendine kapanan klepeler bulunacak ve ocak içinde veya açıkta bulunan vantilatörler, yangına dayanıklı yerlere konacak ve dokunmalara karşı korunacaktır.

Madde 268- Yakıt olarak gaz veya akaryakıt kullanılan ekmek fırınlarının üst tarafında zincirle açılan bir güvenlik kapağı bulunacak, gaz ve akaryakıt vanaları, sızma ve kaçaklara karşı kontrol edilecektir.

Ekmek fırınlarının üstündeki ve yanındaki yerlere, malzeme stok edilmeyecektir.

Ekmek fırınlarının içi, bacaları ve diğer kısımları sık

sık temizlenecektir.

Madde 269- Katı yakıtla çalışan emaye, lak, boya, vernik ve benzeri pişirme fırınlarının ocak kapağı, fırın kapısının ters yönünde bulunacak ve bunlarda uygun aspirasyon tesisatı yapılacaktır.

Pişirme fırınından çıkan gaz, duman ve buharlar uygun yükseklikteki bacalarla dışarı atılacaktır.

Gaz veya akaryakıtla çalışan bu pişirme fırınlarında ana yakıt vanası ile beklere gelen borular üzerine ayrı ayrı vanalar konacak ve beklere gelen hava borularında basınç düştüğü veya hava akımı kesildiği hallerde, yakıt verilmesini durduracak, basınç ve hava akımının normale dönüşünde yakıtı tekrar verecek bir cihaz bulunacaktır.

Pişirme fırınlarında, sıcaklığı kontrol ve ayar eden bir cihaz bulunacaktır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Elektrik Tesisatında Alınacak Güvenlik Tedbirleri

Madde 270- Toprakla potansiyel farkı 230 volt veya daha yukarı olun alternatif gerilim ile çalışan elektrik motorları, özel motor dairelerinde veya tabandan en az 3 metre yüksek bir yerde bulunacak veya muhafaza sistemi içinde olacaktır. Bu durum ve özellikle olmayan motorlar, uygun